

สำนักงานคณะกรรมการวุฒิสภา
 เลขที่ 1861
 วันที่ 27 ก.พ. 2555
 เวลา 11.34 น.

ที่ ศย ๐๑๕/๑๘๐๘

สำนักงานศาลยุติธรรม
 ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
 กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของวุฒิสภา

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๐ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานศาลยุติธรรม ที่ ศย ๐๑๕/๑๘๔๖ ลงวันที่ ๑๙ มกราคม ๒๕๕๕
 ๓. ผลการดำเนินงานตามข้อสังเกตของกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของวุฒิสภา

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งข้อสังเกตของกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของสภาผู้แทนราษฎร และข้อสังเกตของกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของวุฒิสภา ไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยลำดับ ๑

ในการนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดส่งรายงานผลการดำเนินงานตามข้อสังเกตของกรรมาธิการฯ ไปยังประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ วุฒิสภาแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยลำดับ ๒ และเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานศาลยุติธรรมจึงขอจัดส่งผลการดำเนินงานตามข้อสังเกตของกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของวุฒิสภา มายังท่าน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยลำดับ ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิรัช ชินวินิจกุล)
 เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
 วันที่ ๑๕/๒/๕๕ วันที่ ๒๗/๒/๕๕
 เวลา ๑๖.๑๖ น. ส่ง พ.ศ.ย.
 ตำหนักการประชุม

กลุ่มงานบริหารคดียุติ
 วันที่ ๒๗/๒/๕๕
 วันที่ ๒๗/๒/๕๕
 เวลา ๑๗.๐๙ น.

ตำหนักการประชุม

สำนักแผนงานและงบประมาณ
 กลุ่มติดตามประเมินผลการบริหารจัดการ
 โทร ๐ ๒๕๔๑ ๒๓๐๒ ต่อ ๒๐๕

ส่ง สำนักแผนงานและงบประมาณ

๗ ก.พ. ๒๕๕๕

สำนักงานศาลยุติธรรม	
เลขที่รับ	๓๐๑๐
วันที่	๗ ก.พ. ๒๕๕๕
เวลา	๑๒.๕๐ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๔๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของสภาผู้แทนราษฎร และข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของวุฒิสภา

เรียน เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. สำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ด่วนที่สุด ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๕ และเอกสารประกอบ
  ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว ๐๐๐๗/๔๒๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕ และเอกสารประกอบ

ด้วยสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรได้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาได้ส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ของวุฒิสภา มาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

โดยที่ข้อสังเกตของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของท่าน

จึงเรียนมา เพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ผลเป็นประการใดขอได้โปรดแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรและสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบโดยตรงด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอำพน กิตติอำพน)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๖ (สท.ตรา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘ (F532/D/ส)

ที่ ศย ๐๑๕/ ๑๕๕๖

สำนักงานศาลยุติธรรม
ถนนรัชดาภิเษก เขตจตุจักร
กรุงเทพฯ ๑๐๙๐๐

๑๕ มกราคม ๒๕๕๕

เรื่อง ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ วุฒิสภา

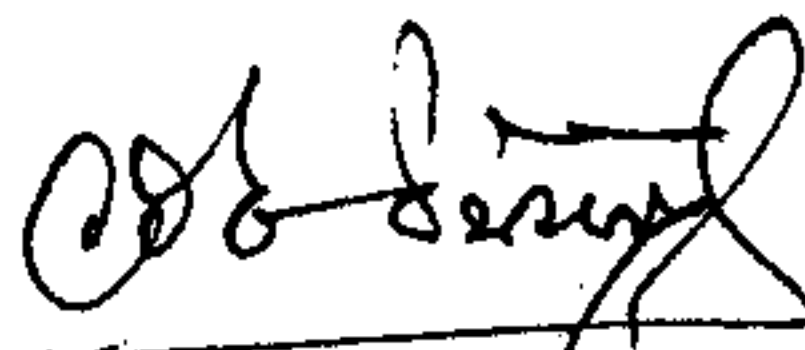
เรียน ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ วุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ข้อสังเกตจากกรรมาธิการฯ จากการชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญ
พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕
วุฒิสภา วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๕

ตามที่สำนักงานศาลยุติธรรมได้ชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ วุฒิสภา ในวันที่
๑๐ มกราคม ๒๕๕๕ และคณะกรรมการฯ ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับการดำเนินงานของศาลยุติธรรมและ
สำนักงานศาลยุติธรรม โดยให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดทำเอกสารเพิ่มเติมเพื่อชี้แจงรายละเอียดมายัง
ประธานคณะกรรมการฯ ในภายหลังในบางประเด็น นั้น

ในการนี้ สำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดทำคำชี้แจงข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ
เสร็จสิ้นแล้ว จึงขอส่งเอกสารคำชี้แจงข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ วุฒิสภา มายังท่าน
รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

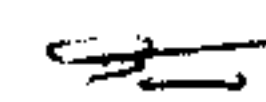
ขอแสดงความนับถือ

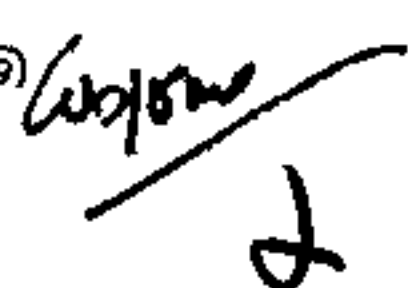

(นายวิรัช ชินวินิจกุล)

เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม

สำนักแผนงานและงบประมาณ
กลุ่มติดตามประเมินผลการบริหารจัดการ
โทร ๐ ๒๕๔๑ ๒๓๐๒ ต่อ ๒๐๕
โทรสาร ๐ ๒๕๔๑ ๒๓๒๑

 นิธิพล ทิมพ์/ร่าง/ทาน
๕/๗๐ ๘ สุภาวดี ตรวจ

ผลการดำเนินงานตามข้อสังเกตของกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕ ของวุฒิสภา

ข้อสังเกต (๑) : หน่วยงานของศาลควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจในกฎหมาย ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในหน่วยงานของศาลที่มีต่อประชาชนให้มากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการไม่ได้รับความยุติธรรม จึงควรกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในพื้นที่ในเรื่องความยุติธรรม ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขปัญหาความสงบในพื้นที่ดังกล่าวได้

ผลการดำเนินงาน : การดำเนินการด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่ประชาชนของศาลยุติธรรมนั้น จะมีการดำเนินงานออกเป็น ๒ รูปแบบ ได้แก่

๑. การอบรมความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชนและกลุ่มเป้าหมาย ศาลยุติธรรมได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมความรู้ด้านกฎหมายให้แก่สังคม ชุมชน กลุ่มบุคคลต่างๆที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เช่น ประชาชน นักเรียน นิสิต นักศึกษา เด็กและเยาวชน อาสาสมัครต่างๆ เป็นต้น เพื่อให้มีความรู้ทางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ทราบถึงสิทธิหน้าที่ของตน และลดปัญหาการกระทำความผิดกฎหมายอันเนื่องมาจากความไม่รู้กฎหมายได้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้

๑.๑ การอบรมเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายทั่วไปแก่ประชาชน โดยศาลยุติธรรมได้จัดสรรงบประมาณให้ศาลยุติธรรมทั่วประเทศดำเนินการจัดกิจกรรมและอบรมให้ความรู้กฎหมายทั่วไปที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น กฎหมายแพ่ง กฎหมายอาญา เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนในทุกพื้นที่ทั่วประเทศได้รับความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย โดยมีศาลยุติธรรมทั่วประเทศเป็นศูนย์กลางในการให้ความรู้ ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการกระทำผิดในสังคมลงได้อีกทางหนึ่ง

๑.๒ การอบรมเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ให้มีความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนตามกฎหมาย ปฏิบัติกิจตักเตือนทางด้านกฎหมายที่ถูกต้อง และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการดำเนินการเชิงรุกเพื่อลดการกระทำความผิดอันเนื่องมาจากความไม่รู้กฎหมาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๔ ได้ดำเนินการอบรมเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานศึกษาจำนวน ๑๒ รุ่น ใน ๑๐ จังหวัด โดยมีเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาที่ผ่านการอบรมทั้งสิ้น ๑,๙๓๓ คน

๒. การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชน ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในหลายช่องทางผ่านสื่อต่างๆ รวมทั้งพัฒนารูปแบบการเผยแพร่ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเอื้ออำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูล ดังนี้

๒.๑ การจัดกิจกรรม / จัดนิทรรศการต่างๆ ในวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม และ ๑๒ สิงหาคม วันสัปดาห์ศาลยุติธรรม งานวันรพี ๗ สิงหาคม เป็นต้น ซึ่งในวันสำคัญๆ ดังกล่าว ศาลทั่วประเทศจะดำเนินการจัดทำแผ่นพับ เอกสารการประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับศาล ขั้นตอนกระบวนการพิจารณาคดี การไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาท จัดกิจกรรมแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทางกฎหมาย นอกจากนี้ในทุกปีสำนักงานศาลยุติธรรมได้จัดงานวันสัปดาห์ศาลยุติธรรม ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๓ เมษายน ซึ่งจะมีการสัมมนาให้ความรู้ทางวิชาการในเรื่องต่างๆ เช่น การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ศาลยุติธรรมกับความคาดหวังของสังคมไทย การจัดการความขัดแย้งทางสิ่งแวดล้อม ศิลปะในการตัดสินคดีสิ่งแวดล้อม และศาลยุติธรรมกับการพัฒนาการบริหารกระบวนการยุติธรรมระหว่างประเทศ เป็นต้น

๒.๒ การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่างๆ เช่นการผลิตสารคดีประชาสัมพันธ์ศาลยุติธรรม และการเผยแพร่นโยบายผู้บริหารผ่านทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์ การประชาสัมพันธ์การระงับข้อพิพาททางเลือกผ่านสื่อวิทยุและสถานีวิทยุชุมชน การจัดทำคู่มือการติดต่อราชการศาลยุติธรรมฉบับประชาชน การผลิตซีดี/สารคดีกฎหมายนำรู้กับสำนักงานศาลยุติธรรม การผลิตแผ่นพับประชาสัมพันธ์พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร และความรู้ทางกฎหมายในการปฏิบัติตัวเมื่อมาศาล การดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อดังกล่าวข้างต้น เป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยเหลือและป้องกันประชาชนที่อาจถูกพวกกลุ่มมิจฉาชีพที่แสวงหาประโยชน์และเอาเปรียบ อีกทั้งทำให้คู่ความสามารถติดต่อราชการศาลยุติธรรมได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว

๒.๓ การพัฒนารูปแบบการเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และอำนวยความสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานสำนักศาลยุติธรรม ดังนี้

- สำนักกฎหมายและวิชาการศาลยุติธรรม ได้จัดทำเว็บไซต์ เพื่อให้บริการแก่ผู้มีวิชาชีพทางกฎหมาย และประชาชนทั่วไป (<http://www.coj.go.th/jla/>) เพื่อให้สามารถค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับกฎหมายที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กฎหมายใหม่ที่สำคัญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม อันได้แก่ ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ข้อบังคับประธานศาลฎีกา ระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถค้นหาข้อมูลกฎหมายได้จากทุกมุมโลก โดยรวบรวมเว็บไซต์ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของโลกไว้ ซึ่งจะมีทั้งกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมาย Common law เช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และกลุ่มประเทศที่ใช้ระบบ Civil law เช่น ฝรั่งเศส เยอรมัน เป็นต้น

- กองสารนิเทศและประชาสัมพันธ์ ได้ให้บริการผ่านทางเว็บไซต์ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม (www.iprd.coj.go.th) โดยได้มีการรวบรวมข้อมูลบทความทางวิชาการทางด้านกฎหมายที่ได้จัดพิมพ์ในวารสารศาลยุติธรรมปริทัศน์ (ออกทุก ๒ เดือน) วารสารรอบรู้ศาลยุติธรรม (ออกทุก ๑๕ วัน) ซึ่งสามารถดาวน์โหลดเนื้อหาของวารสารฉบับสมบูรณ์ได้ที่

- ศูนย์วิทยบริการศาลยุติธรรม ได้ให้บริการสืบค้นคำพิพากษาและข้อมูลทางกฎหมาย บทความทางกฎหมาย คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับเต็ม คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับย่อ คำสั่งคำร้องศาลฎีกา คำวินิจฉัยของประธานศาลฎีกา ซึ่งเป็นเอกสารที่มีคุณค่าทางกฎหมายและมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในการพิจารณาคดีของผู้พิพากษาซึ่งจำเป็นต้องใช้เอกสารทางกฎหมายที่เคยมีการตัดสินคดีมาใช้ในการเทียบเคียงอ้างอิงและใช้เป็นบรรทัดฐานในการพิจารณาคดี โดยให้บริการผ่านเว็บไซต์ห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม (www.library.coj.go.th)

- ศาลฎีกา ได้จัดทำระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้อง และคำวินิจฉัยศาลฎีกา พร้อมทั้งเพิ่มเติมคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับเต็มทุกฉบับ ผ่านทางเว็บไซต์ (www.supremecourt.or.th)

- ศาลอุทธรณ์ ได้รวบรวมคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ในคดีผู้บริโภคดีศาลชั้นต้น อ่านให้คู่ความทราบแล้ว เพื่อให้ผู้พิพากษาและประชาชนผู้สนใจได้ทราบถึงคำวินิจฉัยดังกล่าว เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ของศาลอุทธรณ์ (www.coj.go.th/appealc)

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ศาลยุติธรรมได้เสนอคำขอตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ของศาลยุติธรรมให้ทั่วถึงและครอบคลุมในทุกกลุ่มเป้าหมาย แต่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

สำหรับในด้านการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการวางระบบบริหารราชการคดีแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ศาลในพื้นที่พิเศษชายแดนภาคใต้ เนื่องจากปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลให้มีปริมาณคดีอาญาขึ้นสู่ศาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในคดีความมั่นคง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ มีปริมาณคดีความมั่นคงเข้าสู่การพิจารณาของศาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ถึง ๔๘๑ คดี มีจำเลย / ผู้ต้องหาถูกคุมขังระหว่างรอการพิจารณาคดีถึง ๔๘๕ คน แต่เนื่องจาก คดีเกี่ยวกับความมั่นคงนั้น เป็นคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อน มีอัตราโทษสูง ผู้พิพากษาต้องใช้ดุลยพินิจอย่างถี่ถ้วนในการพิจารณา ทำให้การพิจารณาคดีมีความล่าช้า จากสถิติคดีพบว่า มีคดีความมั่นคงที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาลถึง ๓๗๐ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๗ ของคดีความมั่นคงที่ขึ้นสู่ศาลทั้งหมด

ดังนั้น เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศาลยุติธรรมจึงต้องเร่งแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาให้แก่ประชาชนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ให้ได้รับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม และเสมอภาค โดยการวางระบบบริหารราชการคดีแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของศาลในพื้นที่พิเศษชายแดนภาคใต้ ซึ่งการวางระบบดังกล่าวได้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและตัวชี้วัดเพื่อให้ ศาลในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินการให้บรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนด ทั้งในระดับผลผลิต ผลลัพธ์ โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินออกเป็น ๔ มิติ ดังนี้

มติที่ ๑ ด้านประสิทธิผลการบริหารจัดการคดีและการปฏิบัติราชการ (น้ำหนักร้อยละ ๔๐) เป็นการประเมินผลการดำเนินการในด้านการบริหารจัดการคดี การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามอำนาจหน้าที่ของศาลยุติธรรม และการบริหารธุรการคดี

มติที่ ๒ ด้านคุณภาพการให้บริการ (น้ำหนักร้อยละ ๔๐) เป็นการประเมินคุณภาพในการให้บริการ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ และการสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ

มติที่ ๓ ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีและการปฏิบัติราชการ (น้ำหนักร้อยละ ๔๐) เป็นการประเมินผลงานที่บรรลุเป้าหมายการดำเนินงาน รวมถึงความสามารถในการปฏิบัติราชการ

มติที่ ๔ ด้านการพัฒนาองค์กร (น้ำหนักร้อยละ ๑๐) เป็นการประเมินผลงานด้านการบริหารจัดการภายในศาล

การประเมินผลทั้ง ๔ มติข้างต้นนั้น จะช่วยให้ศาลยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกมิติ โดยจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของศาลในพื้นที่พิเศษชายแดนภาคใต้ ทั้ง ๘ ศาล ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๔ พบว่าศาลยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง ๘ ศาล มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งถือเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ข้อสังเกต (๒) : หน่วยงานของศาลควรพิจารณาทบทวนเพิ่มค่าตอบแทนให้แก่ผู้พิพากษา เพื่อให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในสถานการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากผู้พิพากษาถูกจำกัดในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มากกว่าพนักงานอัยการ ซึ่งมีเงินเดือนและค่าตอบแทนในอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่ถูกจำกัดในการดำเนินกิจกรรมน้อยกว่า เช่น การเป็นที่ปรึกษาให้แก่หน่วยงานต่างๆ เป็นต้น และควรจัดหาบ้านพักอาศัยสำหรับข้าราชการฝ่ายตุลาการให้เพียงพอ เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน : การกำหนดอัตราเงินเดือนผู้พิพากษาของศาลยุติธรรมนั้น เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการศาลยุติธรรม พ.ศ.๒๕๔๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๗ วรรค ๒ และพระราชกฤษฎีกาการปรับอัตราเงินเดือนของข้าราชการตุลาการและตะโตะยุติธรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งได้มีการปรับปรุงอัตราเงินเดือนของผู้พิพากษาให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและมาตรฐานค่าครองชีพในแต่ละช่วงเวลา

แต่อย่างไรก็ตาม ศาลยุติธรรมได้คำนึงถึงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาศาลยุติธรรม เนื่องจากในปัจจุบันมีปริมาณคดีเข้าสู่ศาลยุติธรรมจำนวนมาก และผู้พิพากษาแต่ละท่านจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีในปริมาณสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดเอาไว้ ดังนั้นศาลยุติธรรมจึงได้เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้พิพากษา โดยการจัดให้มีค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ เพิ่มเติม อาทิ การจัดให้มีรถประจำตำแหน่ง ตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยรถราชการและค่าตอบแทนเหมาจ่ายแทนการหารถประจำตำแหน่ง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๕๔ การจัดหาโทรศัพท์เคลื่อนที่ และสวัสดิการค่าใช้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ตามระเบียบคณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรม ว่าด้วยการใช้วิทยุโทรศัพท์เคลื่อนที่ พ.ศ.๒๕๕๓ เป็นต้น

ในด้านจัดหาบ้านพักอาศัยสำหรับข้าราชการฝ่ายตุลาการนั้น สำนักงานศาลยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างบ้านพักอาศัยให้แก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการให้เพียงพอกับจำนวน ผู้พิพากษา และข้าราชการศาลยุติธรรมทั่วประเทศ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๔ ศาลยุติธรรมได้ดำเนินการก่อสร้างบ้านพักให้แก่ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมดังต่อไปนี้

๑. การก่อสร้างบ้านพักข้าราชการตุลาการพร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ ในศาล ทหาราชอาณาจักร จำนวน ๙๑ รายการ ๖๖๒ หน่วย

๒. การก่อสร้างบ้านพักข้าราชการศาลยุติธรรมพร้อมสิ่งก่อสร้างประกอบ จำนวน ๑๘ รายการ ๓๖๐ หน่วย

ข้อสังเกต (๓) : หน่วยงานของศาลควรมีการผลักดันให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการนำระบบการบันทึกคำให้การของพยานด้วยระบบดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการพิจารณาของศาลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

ผลการดำเนินงาน : กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบันทึกคำพยาน มีดังต่อไปนี้

๑) การบันทึกการเบิกความของพยานโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียง หรือโดยใช้วิธีการอื่นใดซึ่งคู่ความและพยานสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการเบิกความนั้นได้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๑)

๒) การจัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำเด็กโดยพนักงานสอบสวน ซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้เป็นพยานในคดีบางประเภท (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๓๓ ทวิ)

๓)ให้นำบทบัญญัติในมาตรา ๑๓๓ ทวิ และมาตรา ๑๗๒ ตริ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การไต่สวนมูลฟ้องในคดีที่พยานเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ทั้งในคดีที่ราษฎรเป็นโจทก์และในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๑ วรรคสอง)

๔) การบันทึกคำเบิกความพยานลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียงซึ่งสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องของการบันทึกได้ และให้ศาลอุทธรณ์ศาลฎีกาใช้การบันทึกดังกล่าวประกอบการพิจารณาคดีด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒)

๕) การถ่ายทอดภาพและเสียงคำให้การของผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีที่ได้บันทึกไว้ในชั้นสอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ หรือชั้นไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง ต่อหน้าคู่ความ(ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ ตริ)

๖) รับฟังสื่อภาพและเสียงคำให้การของพยานนั้นในชั้นสอบสวนตามมาตรา ๑๓๓ ทวิ หรือชั้นไต่สวนมูลฟ้องตามมาตรา ๑๗๑ วรรคสอง กรณีที่ไม่ได้ตัวพยานมาเบิกความเพราะมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๒ ตริ)

๗) การบันทึกการเบิกความของพยานโดยใช้เครื่องมือในการบันทึกเสียงหรือภาพและเสียง (ข้อกำหนดศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ.๒๕๕๐ ข้อ ๒๖)

๘) การบันทึกคำพยานโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอดเป็นภาพหรือเสียง หรือโดยใช้วิธีการอื่นใด ซึ่งคู่ความและพยานสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการเบิกความนั้นได้ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง (ข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการดำเนินกระบวนการพิจารณาและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดีในคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๒๓)

๙) การบันทึกการพิจารณาโดยใช้เครื่องมือบันทึกเสียงและเครื่องมือบันทึกภาพและเสียงทุกคดี(ข้อกำหนดเกี่ยวกับการดำเนินคดีของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๙)

สำหรับการดำเนินการของศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการวางระบบการบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลนั้น ศาลยุติธรรมได้ทดลองนำระบบบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลมาใช้ที่ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ศาลล้มละลายกลาง และสถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักวิจัยข้อพิพาท ผลปรากฏว่าระบบดังกล่าวสามารถลดระยะเวลาในการสืบพยานลงได้ถึงร้อยละ ๕๒.๖ เมื่อเทียบกับระบบปัจจุบัน ซึ่งระบบเดิมผู้พิพากษาจะต้องฟังคำเบิกความพยานให้เข้าใจเสียก่อนแล้วจึงพูดบันทึกลงเทป ที่เรียกกันว่า “อมความ” แล้วจึงส่งให้เจ้าหน้าที่หน้าบัลลังก์ฟังเทป แล้วพิมพ์

แต่ระบบบันทึกคำพยานด้วยระบบดิจิทัลนี้จะบันทึกคำเบิกความของพยานทุกคำพูด บันทึกคำถามของอัยการและทนายทุกคำพูด อย่างไรก็ตามระบบดังกล่าวก็มีข้อเสียคือ หากต้องการพิมพ์คำเบิกความพยานออกมาก็จะต้องให้เจ้าหน้าที่ศาลย้อนฟังคำเบิกความดังกล่าวแล้วพิมพ์ออกมา แต่ได้มีแนวนโยบายออกมาว่าเจ้าหน้าที่ต้องพิมพ์ถอดความทุกถ้อยคำเฉพาะคดีที่มีการอุทธรณ์ฎีกาเท่านั้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ศาลยุติธรรมได้เสนอคำขอตั้งงบประมาณเพื่อจัดทำ การพัฒนาระบบบันทึกคำพยานดิจิทัล ระยะที่ ๑ ในศาลต้นแบบ ๓ ศาล ได้แก่ ศาลอาญา ศาลแพ่ง และศาลแพ่งธนบุรี แต่ไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ

ข้อสังเกต (๔) : การเปิดที่ทำการศาลยุติธรรมในพื้นที่ต่างๆ สำนักงานศาลยุติธรรมควรประสานงานไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อให้การดำเนินการจัดตั้งศาลยุติธรรมและสำนักงานอัยการได้ดำเนินการจัดตั้งควบคู่กันไป ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกและความยุติธรรมให้แก่ประชาชน และเป็นการประหยัดงบประมาณได้เป็นอย่างดี

ผลการดำเนินงาน : ปัจจุบันมีศาลยุติธรรมทั่วประเทศจำนวน ๒๓๙ ศาล และมีการเปิดทำการศาลเพิ่มเติมอีก ๑ ศาล คือศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดบึงกาฬ และในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๕ จะดำเนินการเปิดศาลเพิ่มเติมอีก ๒ แห่งคือศาลจังหวัดหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และศาลจังหวัดเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทุกครั้งที่จะมีการเปิดทำการศาล หรือก่อสร้างอาคารที่ทำการแห่งใหม่ ศาลยุติธรรมจะมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตลอด ตั้งแต่ขั้นตอนการเสนอพระราชบัญญัติ และขั้นตอนการจัดหาสถานที่ ซึ่งในการก่อสร้างอาคารศาลหลายแห่งที่ศาลได้จัดหาสถานที่เตรียมไว้เพื่อให้สำนักงานอัยการใช้เป็นสถานที่ทำการด้วย เช่น ในการก่อสร้างศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง และการก่อสร้างศาลจังหวัดฮอด เป็นต้น